7.

Uppsala KOMMUN

ÄLDREFÖRVALTNINGEN

Handläggare
Jo Linder Roger

Datum
2017-10-11

Diarienummer
ALN-2017-0637

Äldrenämnden

Förslag till organisation för Äldrevänlig stad

Förslag till beslut
Äldrenämnden föreslås för egen del besluta

att godkänna förslaget till organisation för äldrevänlig stad samt

att föreslå kommunstyrelsen att fastställa förslaget till ny organisation för äldrevänlig stad enligt föredragningen

Sammanfattning
Förslaget till ny organisation för äldrevänlig stad innebär att funktionen som äldreombudsman omvandlas till ombud för äldrevänlig stad samt att projektledarfunktion för äldrevänlig stad omvandlas till en samordnarfunktion.

Bakgrund
Världshälsoorganisationen (WHO) beslutade 2007 att bilda ett internationellt nätverk kring äldrevänliga städer. Mot den bakgrunden gav kommunfullmäktige den 25 april 2016 äldrenämnden i uppdrag att ansöka om medlemskap i WHOs nätverk för Age friendly cities och communities. I juni 2016 beviljades Uppsala kommun medlemskap i nätverket.

I Sverige är förutom Uppsala även Göteborg medlemmar. Stockholm och Östersund förbereder en ansökan om medlemskap i nätverket. I norden är Reykjavik, Oslo, Trondheim och Tammerfors medlemmar förutom de svenska städerna. Totalt är cirka 450 städer världen över medlemmar i det internationella nätverket.

2001 beslutade kommunfullmäktige att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta en funktion som äldreombudsman. Samma år beslutade kommunstyrelsen att inrätta en befattning som äldreombudsman och samtidigt antog kommunstyrelsen instruktioner för tjänsten.

Beredning
Ärendet har delgivits Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd, UPS, som har haft möjlighet att lämna synpunkter. Även den kommuninterna arbetsgruppen för äldrevänlig stad med representation från stadsbyggnads-, kultur-, äldre-, omsorgs-, social-, arbetsmarknads- och överförmyndarförvaltningen samt kommunledningskontoret har haft möjlighet att lämna synpunkter på organisationsförslaget.

Föredragning
Äldrevänlig stad har under sitt första projektår fokuserat på delaktighet och genomfört en baslinjemätning. Den innebär att projektet har genomfört en omfattande medborgardialog med åldersgruppen 60 plus. Totalt har projektet haft dialog med cirka 2 000 personer i form av enkäter, riktade telefonintervjuer och en omfattande rundabords konferens på 14 olika fysiska ställen i kommunen. Det finns följaktligen ett omfattande material från dessa dialoger som nu är under bearbetning för den rapport som ska levereras i månadskiftet oktober/november innevarande år. Äldrenämnden har avsatt en projektresurs på 70 procent av en heltidstjänst som projektledare. Projektet har i stort sett finansierats via statliga stimulandsmedel.

Funktionen äldreombudsman inrättades under den tid delar av kommunen var organiserad i fjorton kommundelar. Sedan åttiotalet har den kommunala organisationen genomgått stora förändringar. Från fjorton kommundelar till en uppdrag-åtagandeorganisation 2003 till den senaste organisationsändringen som trädde i kraft den 1 januari 2017. Från årskifter har äldrenämnden ansvar för både systemledarrollen och egenregiverksamheten.

Det är relativt få kommuner, cirka ett tiotal, som inrättat en funktion som äldreombudsman. Idag finns äldreombudsman i bland annat Uppsala, Stockholm, Solna, Huddinge och Enköping.

Utvecklingen inom äldreområdet går snabbt. Förutom utbyggnad av de särskilda boenden och hemvårdsinsatser har äldrenämnden utvecklat arbetet inom det förebyggande området. Den informativa verksamheten till enskilda äldre har ökat samtidigt som den uppsökande verksamheten blivit än mer omfattande. Utvecklingen, med nya verksamheter och förutsättningar, under den senaste tioårsperioden kan sammanfattas i följande

- Hälsocoachen, en webbplats som nu finns på www.uppsala.se/halsotips och som ger inspiration och motivation till aktiviteter som är kopplade till äldres hälsa.

- Uppsökande verksamhet. Äldrenämnden erbjuder sedan 2006 hembesök till alla som är 80 år och äldre.

- Anhörigcentrum. 2013 etablerades anhörigcentrum som genom samtal och rådgivning, avlösning, anhöriggrupper och friskvårdsgrupper erbjuder anhöriga och närstående ett individuellt stöd.

- Patientnämnden i landstinget har 2012 tecknat avtal med länets kommuner, ”Överenskommelse om samverkan inom patientnämndsverksamhet”. Av överenskommelsen framgår att landstingets patientnämnd åtar sig att åt kommunerna bedriva patientnämndsverksamhet vilket innebär att patientnämnden ska stödja och hjälpa patienter inom ramen för den hälso- och sjukvård som bedrivs av kommunerna.

- Inspektionen för vård och omsorg (IVO) bildades den 1 juni 2013. IVO ansvarar bland annat för tillsyn över hälso- och sjukvård och socialtjänst. I tillsynsuppdraget ingår handläggning av anmälningar.

- SÄV, samråd äldres vård, är en arbetsgrupp som Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd bildat och svarar för i syfte att följa upp kommunens särskilda boenden.

Äldreombudsmannen inrättades när kommunen hade en helt annorlunda organisation. Som framgår av ovanstående har flera olika åtgärder vidtagits för att på olika sätt fylla de funktioner som var avsikten med äldreombudsmannen. Därför föreslås att funktionen omvandlas till ombud för äldrevänlig stad.

Äldrevänlig stad är ett femårigt projekt vars olika faser består av en omfattande baslinjemätning, nyligen genomförd, och en handlingsplan som ska vara klar senast kvartal 2, 2018. Därefter följer en genomförande fas fram till 2020-2021.

För att projektet äldrevänlig stad ska utvecklas i rätt riktning och minska dess sårbarhet krävs ett mindre sekretariat med en samordnare på heltid samt ett ombud, det vill säga två heltidspersonal.

Ekonomiska konsekvenser
För äldrenämndens del kommer förslaget till ny organisation inte att leda till ökade kostnader. Tjänsten som äldreombudsman finansieras redan av kommunbidrag och samordningsfunktionen kommer även fortsättningsvis att finaniseras via externa projektbidrag och statliga stimulansmedel.

Äldreförvaltningen

Carina Juhlin
Tf äldredirektör